

Vārdu krājuma papildināšana logopēdijas nodarbībās.

Darbības vārdi. (izglītības programmas kods 21015601, 01015611, 21015811)

- **Kas redzams attēlā?** Sagatavoti attēli ar dažādām aktivitātēm: gatavošanās Ziemassvētkiem, rotaļu laukumā vasarā, rotaļu laukumā ziemā, brīvajā laikā klasē, klases kārtošana, ko dara bērni skaistā ziemas dienā. Bērnam jāveido stāstījums vai teikumi pēc formulas: kas un ko dara?
- **Attēlo un uzmini!** Šis uzdevums ir iepriekšējā uzdevuma variants, bērni to var izspēlēt pāri. Pēc attēla aplūkošanas viens no pāra attēlo darbību, kas redzama attēlā, otrs cenšas uzminēt.
- **Dari, kā liek!** Spēlei var izmantot iepriekš minētos attēlus par dažādām darbībām, lai bērns nostiprinātu jau lietotos darbības vārdus. Spēli var spēlēt pāri, viens no bērniem nosauc darbību pavēles formā, otrs attēlo nosaukto darbību.
- **Pasaule mūs uzrunā..** Logopēds stāsta, ka pasaule mūs uzrunā ar dažādām skaņām. (To var darīt arī grupā vai pāri, mainot uzdevumus). Bērniem jāattēlo nosauktā darbība, izmantojot jebkuru kustību, skaņu. Vējš svilpo, gaudo, lietus čab, pakšķ, lapas čaukst, kastaņi pakšķ, jūra krāc, kaķis ņaud, suns rej, cālis čiepst, motors rūc, saulīte smaida, ods sīc, durvis čīkst, sniegs gurkst, pulkstenis tikšķ, māmiņa nopūšas, soļi skan, meitene dzied, zēns runā, cūka rukšķ. (Šis uzdevums var būt dots arī rakstiskā veidā ar uzdevuma nosacījumu – savieno! Un pēc tam attēlo ar kustībām un skaņām!)
- **Kad to var darīt?**
Doti darbības vārdi (piemēram: slēpot, braukt, slidot, mācīties, pikoties, velt, celt, ēst, skriet utt.). No tiem jānosauc darbiņi, kurus var darīt dažādos gadalaikos.
- **Darbības tautasdziesmās.** Logopēds/ vai bērns lasa tautasdziesmas. Bērnam jānosauc, kādas darbības dzirdējis konkrētajā tautasdziesmā.
- **Ko dara šie dzīvnieki?** Sagatavoti attēli ar dzīvniekiem, kā arī darba lapas rakstiskai uzdevuma veikšanai. Logopēds pārrunā ar bērnu, ko katrs dzīvnieks dara: vista kladzina, suns rej, kaķis ņaud, zirgs zviedz utt.

- **Sakārto pareizā secībā!** Bērnam dota darba lapa ar dažādiem teikumiem. Teikumu kārtība ir sajaukta, bērnam jāizlasa un jāuzraksta pareizā kārtībā. (No mīklas cep maizi. Iesēj graudus. Vispirms uzar zemi. Labību nopļauj. No graudiem izaug labība. Izkultos graudus samaļ miltos. Tad to izkuļ. No miltiem mīca mīklu.)
- **Ko var darīt ar rokām/ kājām/muti?** Bērnam dots rakstisks uzdevums: teikumi ar iztrūkstošiem burtiem. (Ar rokām var strādāt, rakstīt, zīmēt, ņemt, turēt, mazgāties, taustīt, ripināt, spēlēt, turēt. Ar kājām var skriet, stāvēt, lēkt, dejot, spert, slēpot, slidot, iet. Ar muti var ēst, dzert, runāt, saukt, klusēt, šķaudīt, elpot, smaidīt, dziedāt.) Ko var darīt ar acīm? (Ivana , Urbanoviča, 1998)
- **Darbības vārdu maiss.** Sagatavota darba lapa ar maisu, kas pildīts ar „darbībām” (skriet, lēkt, slidot, zīmēt, līmēt, dziedāt, pļāpāt, lidot, rāpot, tipināt, kurkstēt, zviegt, čiepstēt, peldēt, gulēt, spēlēt, augt utt.). Bērnam jāizveido teikumi pēc dotās formulas: **kas** un **ko dara?** Darbība jāpārveido atbilstīgā locījumā.
- **Saliec attēlus noteiktā secībā!** Sagatavoti attēli ar dažādām dienas norisēm gan skolā, gan mājās un atsevišķi dažādu darbību nosaukumi.
- **Ko dara tavi draugi/ māmiņa, skolotāja vai tu?** Sagatavota darba lapa ar darbības vārdiem (gulēt, pļāpāt, lēkt, dziedāt, jokoties, niķoties, pikoties, klausīties, pamācīt, zīmēt, dejot, runāt, parādīt, izskaidrot, pastaigāties, domāt, ālēties, vingrot, spēlēt, atpūsties, strādāt, dauzīties, darboties, vērot, gulēt, braukt, sapņot, baidīties, zīmēt utt.) Bērnam jāizvēlas trīs cilvēki un jāsagrupē darbības vārdi pēc tā, ko šīm personām patīk darīt.
- **Saceri „darbīgu” dzejoli „Kas kuram patīk?”** Bērnam sagatavota darba lapa ar lietvārdiem, kuriem jāpievieno atbilstīgs darbības vārds (nenoteiksmē). Muļķim- muļķoties, jokdarim..., spokam..., biedriem..., ogotājam..., sēņotājam..., soļotājam..., slinkotājam..., cūkai..., pūkai..., blusai..., saulmīlim..., draugam..., čammām..., cīkstoņiem..., darboņiem..., ceļotājam..., peļotājam..., rakstītājam..., lasītājam to visu ... (Irbe, 2001.)
- **Kikas Mikas darbības vārdu spēle.** Spēle ar attēliem, kuros atainotas dažādas darbības. Bērns / bērni met metamo kauliņu, skaita, cik spēles

